

<https://helda.helsinki.fi>

Candida auris - uusi sitkeä sieni

Anttila, Veli-Jukka

2022

Anttila , V-J 2022 , ' Candida auris - uusi sitkeä sieni ' , Suomen lääkärilehti , Vuosikerta. 77 ,
Nro 1-2 , Sivut 45-45 . < <https://www.laakarilehti.fi/pdf/2022/SLL1-2-2022-45.pdf> >

<http://hdl.handle.net/10138/342866>

---

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Candida auris – uusi sitkeä sieni

Moniresistenttien bakteerien lisäksi maailma on saanut riesakseen vastustuskykyisen hiivan, *Candida auriksen*. Noin 40 % kan-noista on ollut resistenttejä ainakin kahdelle sienilääkeryhmälle ja voidaan luokitella moniresistenteiksi (1).

Candida auris löydettiin ensimmäisen ker-ran japanilaisen potilaan korvasta 2009 (2). Se viihtyy hyvin ihmisen iholla ja kolonisoi usein nivusten ja kainaloiden aluetta. Toisin kuin useimmat muut hiivat, se pystyy tarttumaan potilaasta toiseen.

Terveysthuollon piirissä *C. auris* leviää yleensä potilassiirtojen tai hiivan esiintymis-alueella matkailleen potilaan mukana. Suo-messa ensimmäinen tartunta havaittiin ke-väällä 2021 Intiassa matkaillella potilaalla (3).

Lajilla on ominaisuuksia, jotka tekevät siitä selviytymiskykyisen. Se sietää erilaisia kas-vuolosuhteita ja voi kasvaa jopa 42 °C:n lämpö-tilassa. Se kestää suolaista ympäristöä, kuten vuorovesilammikoiden olosuhteita. Se kestää kuivaa ympäristöä ja säilyy pitkään elinkykyi-senä huoneympäristössä. Sitä on löydetty jopa uima-altaista (4).

Suurella osalla seulotuista potilaista *C. auris* on löydetty kolonisaationa (5). Sieni leviää kantajasta herkästi ympäristöön, joten se voi levitä edelleen hoitohenkilökun-nan käsien, tutkimusvälineiden tai ympäristön kautta muihin potilaisiin. Sen on mm. todettu siirtyneen potilaasta toiseen kainalokuume-mittarin välityksellä (5). Veriviljelypositiivi-siin infektiioihin on liittynyt suuri, 30–60 %:n kuolleisuus (1).

Erityisen hankalia ovat olleet teho-osasto-
jen epidemiat. Teho-osastopotilaille *C. auris* aiheuttaa fungemiaa ja vierasesineinfektioita, kuten verisuonikatetreihin liittyviä (5,6). Sieni kykenee tekemään vierasesineisiin biofilmin, johon sienilääkkeiden teho ei yllä. Sienen kon-taminoima vierasesine on tärkeää poistaa (6).

C. auriksen häätäminen kontaminoituneen vuode- tai teho-osaston ympäristöstä on joh-tanut laajoihin puhdistustoimenpiteisiin. Huo-nematil on desinfiointiva tehokkaasti esimerkiksi vahvalla klooriliuoksella (1 000 ppm), ja lisänä voidaan käyttää vielä uudempiä dekontami-naatiomenetelmiä, kuten vetyperoksidihöy-rytystä tai UV-valodesinfiointia (6). Ennen uu-sien potilaiden tuomista potilashuoneeseen kannattaa varmistua ympäristönäyttein siitä, että sientä ei ole jäänyt mihinkään. Tärkeää on myös monikäyttöisten hoitovälineiden puhdis-tus.

C. auriksen hävittäminen potilaiden elimis-töstä, kuten iholta, on hankalaa. Ajan mittaan sieni saattaa kuitenkin kadota potilaasta itse-seen (5). Kolonisaatiota ei kannata hoitaa, ja kliinisten infektioiden hoidon tulee perustua sienilöydöksen herkkyysmäärytyksiin.

Kannat ovat lähes aina flukonatsolille resis-tenttejä, mutta ne voivat olla herkkiä muille triatsoliryhmän sienilääkkeille (1). Useimmin *C. aurista* vastaan tehoavat ekinokandiiniiryh-män lääkkeet ja amfoterisiini B. Valitettavasti kaikille sienilääkeryhmille vastustuskykyisiä kantoja esiintyy (1,6).

THL on päivittänyt moniresistenttien mik-robien torjuntaohjeen, ja se sisältää myös oh-jeistuksen myös *C. auriksen* torjuntaan (7).

Jo nyt *C. aurista* on löydetty kaikilta mante-reilta Etelänapaa lukuun ottamatta (6). Alatyyppejä on ainakin neljä, Etelä-Aasian, Itä-Aasian, Etelä-Afrikan ja Etelä-Amerikan kladi, ja mahdollisesti vielä viidentenä Iranin kladi. Sienen luonnollinen esiintymisympäris-tö on tuntematon. Viime aikoina kirjallisuus-dessa on pohdittu sitä, liittyykö sen ilmaan-tuminen meneillään olevaan ilmaston lämpe-nemiseen (8). Aika näyttää, yleistyykö sitkeä sieni Suomen karussa ympäristössä. •

SIDONNAISUUDET

Veli-Jukka Anttila: Luentopalkkiot (Astellas, BMS, GSK, MSD, Pfizer, Roche, Unimed), tutkimusyhteistyö (GSK, MSD, Pfizer).

VELI-JUKKA ANTILA

osastonylilääkäri,
infektiolääkäri
Hus Tulehduskeskus

KIRJALLISUUTTA

- 1 Chowdhary A, Sharma C, Meis JF. *Candida auris*: a rapidly emerging cause of hospital-acquired mul-tidrug-resistant fungal infections globally. *PLoS Pathog* 2017;13(5):e1006290. doi: 10.1371/journal.ppat.1006290
- 2 Satoh K, Makimura K, Hasumi Y ym. *Candida auris* sp.nov., a novel ascomycetous yeast isolated from the external ear canal of an inpatient in a Japanese hospital. *Microbiol Immunol* 2009;53:41–4.
- 3 [https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotuk-set/-suomessa-on-havaittu-ensimmainen-candida-auris-hiivasieni?redirect=%2F-fi%2Fweb%2Finfektiotau-dit-ja-rokotukset%2Fajan-kohtaista%2Finfektio-ja-ro-kotusutiset](https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/-suomessa-on-havaittu-ensimmainen-candida-auris-hiivasieni?redirect=%2F-fi%2Fweb%2Finfektiotau-dit-ja-rokotukset%2Fajan-kohtaista%2Finfektio-ja-ro-kotusutiset)
- 4 Ekowati Y, Ferrero G, Kennedy MD ym. Potential transmission pathways of clinical relevant fungi in indoor swimming pool facilities. *Int J Hygiene and Environ Health* 2018;221:1107–15.
- 5 Eyre DW, Sheppard AE, Madder H ym. A *Candida auris* outbreak and its control in an intensive care setting. *N Engl J Med* 2018;379:1322–31.
- 6 Sabino R, Verissimo C, Ayres Pereira A, Antunes F. *Candida auris*, an agent of hospital-associated outbreaks: which challenging issues do we need to have in mind. *Microorganisms* 2020;8:181. <https://doi.org/10.3390/microorga-nisms8020181>
- 7 THL. Ohje moniresistenttien mikrobin tartunnantorjun-nasta. Helsinki 2020.
- 8 Casadevall A, Kontoyiannis DP, Robert V. Environmental *Candida auris* and the global warming emergence hypothesis. *mBio* 2021;12:e00360–21. doi: 10.1128/mBio.00360-21